

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6711214880
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6711214880.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobcu nesvojprávneho D. P., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Ul. O. č. X, XXX XX W., t. č. Z. XXXX/XXX, XXX XX W., zastúpeného opatrovníčkou L. P., narodenou XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z. XXXX/XXX, XXX XX W., právne zastúpenej Mgr. Katarínou Milanskou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Francisciho 1044/5, 960 01 Zvolen, proti žalovanej O.. T. E., rodenej H., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom H. XXXX/X, XXX XX W., právne zastúpenej JUDr. Ivom Osvaldom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Trhová 1, 960 01 Zvolen, o určenie vlastníckeho práva a o vydanie veci, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/183/2011 - 188 z 19. októbra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“), odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 19. 10. 2017 žalobu v celom rozsahu zamietol (prvý výrok). O náhrade trov konania okresný súd rozhodol tak, že žalovanej nepriznáva náhradu trov konania voči žalobcovi (druhý výrok).

2. V úvode odôvodnenia rozsudku prvoinštančný súd uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, pre kat. úz. W., k bytu č. XX, ako aj k pozemkom bližšie špecifikovaným v žalobe, ktoré nadobudol v roku 2002. Na základe písomnej odplatnej kúpnej zmluvy uzavretej v zmysle ustanovenia § 588 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka previedol na pôvodne žalovaného E. H., nar. XX. XX. XXXX uvedené nehnuteľnosti. Zmluva o prevode týchto nehnuteľností bola uzavretá dňa 12. 01. 2011 a podpísaná žalobcom dňa 04. 03. 2011. Rozhodnutie o vklade bolo účinné dňom 15. 03. 2011 a vklad bol povolený v prospech pôvodne žalovaného rozhodnutím Správy katastra W. pod č. V XXX/XXXX. Žalobca ako predávajúci zo zmluvy nedisponoval žiadnym exemplárom predmetnej zmluvy a neobdržal dohodnutú kúpnu cenu. V čase uzavretia zmluvy bol hospitalizovaný v H. F. H.. E. v P., kde bol hospitalizovaný do 03. 03. 2011 s diagnózou J. H. - H. Q.. Hneď po prepustení malo dôjsť k podpísaniu predmetnej kúpnej zmluvy. Následne dňa 26. 05. 2011 bol žalobca opätovne hospitalizovaný na H. oddelení NsP R. W. W.. Dňa 16. 06. 2011 podala matka žalobcu na Okresnom súde Zvolen návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, nakoľko žalobca trpí duševnou chorobou diagnostikovanou ako J. H. - H. Q., pričom ochorenie má progresívny priebeh. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 5Ps 9/2011 a v tomto konaní bol žalobca pozbavený spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka mu bola ustanovená matka L. P., nar. XX. XX. XXXX. Nakoľko žalobca uzavrel s pôvodným žalovaným kúpnu zmluvu v čase, keď trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným, mal za to, že uvedená kúpna zmluva je

absolútne neplatný právny úkon. Z tohto dôvodu sa domáhal určenia vlastníckeho práva. Zároveň žiadal od pôvodného žalovaného vydať predmet svojho vlastníctva.

Následne sa žalobca písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 31. 10. 2012 domáhal zmeny žaloby a to určenia vlastníctva žalobcu k sporným nehnuteľnostiam, ako aj k spoluvlastníckemu podielu a uloženia povinnosti žalovanej vypratať a odovzdať žalobcovi byt do 30-tich dní od právoplatnosti rozhodnutia. Súd prvej inštancie uznesením na pojednávaní dňa 13. 12. 2016 zmenu žaloby pripustil.

3. Prvoinštančný súd poukázal na ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), čl. 20 ods. 1, 4, 5 Ústavy SR, čl. 11 ods. 2, 4 Listiny základných práv a slobôd a uviedol, že: „V konkrétnom prípade z konania žalovanej je zrejmé, že jej úmyslom pri nadobúdaní nehnuteľnosti a to kúpnu zmluvou zo dňa 26. 08. 2011, ktorej vklad bol povolený 28. 09. 2011 bol úmysel tieto nehnuteľnosti užívať, žiť v nich a bývať. Do predmetnej nehnuteľnosti investovala nemalé finančné prostriedky s tým, že pri uzatvorení tejto kúpnej zmluvy postupovala s najvyššou obozretnosťou, preverila si, či už prostredníctvom realitnej kancelárie alebo peňažného ústavu, či sú splnené zákonné podmienky pre prevod vlastníckeho práva a či predávajúci v tom čase E. H. je ako vlastníkom nehnuteľnosti zapísaný v katastri nehnuteľností. Tieto skutočnosti si podľa vyjadrenia svedkýň preverili aj pracovníčka realitnej kancelárie, prostredníctvom ktorej sa predaj realizoval, ako aj pracovníci peňažného ústavu pri podpisovaní zmluvy o hypotekárnom úvere a záložnej zmluvy. Opačný výklad, ktorý presadzuje žalobca a ktorým spochybňuje dobromyseľnosť žalovanej pri nadobúdaní vlastníckeho práva by bol v rozpore s požiadavkou právnej istoty. Ak raz niekto nadobudne vlastnícke právo za určitých podmienok, ktoré sa bez jeho zavinenia spätne zmenia, nesmie byť preto postihnutý, ako subjekty, ktoré nesú zodpovednosť za túto zmenu. Čo sa týka relevancie dobrej viery žalovanej súd dospel k záveru, že pri prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od osoby, ktorá bola v čase prevodu aktuálne vedená v katastri nehnuteľností ako jej vlastníkom, nie je právne rozhodné, či bola ako nadobúdateľka dobromyseľná alebo nie, pretože táto otázka by bola relevantná pri nadobudnutí od nevlastníka v prípadoch podľa OZ. Žalovaná nadobudla nehnuteľnosť od osoby, ktorá v čase uzavretia kúpnej zmluvy a povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bola vlastníkom prevádzaných nehnuteľností. Otázkou neplatnosti predchádzajúcej kúpnej zmluvy, na základe ktorej nadobudol spornú nehnuteľnosť od žalobcu E. H., súd posúdil v inom konaní a je na žalobcu a E. H., ktorý nadobudol nehnuteľnosti v rozpore so zákonom, aby si navzájom vysporiadali vzájomné práva a povinnosti v dôsledku neplatne uzavretej kúpnej zmluvy. Navyše je potrebné uviesť aj to, že v čase podpísania pôvodnej kúpnej zmluvy mal byť žalobca nespôsobilý na tento právny úkon, avšak najbližší rodinný príslušníci, ktorí po zistení týchto skutočností podali žaloby a domáhali sa zjednania nápravy, vedeli o zdravotnom stave žalobcu dlhodobo, avšak nepostupovali s náležitou starostlivosťou a opatrnosťou a neuskutočnili žiadne úkony smerujúce k zabezpečeniu majetku žalobcu, hoci vedeli, že má zdravotné ťažkosti a mohli predpokladať, že vzhľadom na zdravotný stav žalobcu môže dôjsť k úkonom, ktoré budú viesť k zmenšeniu jeho majetku, navyše pri prihladnutí k tomu, že bol výlučným vlastníkom 2-izbového bytu vo W.. Žalobca podľa vyjadrenia matky a opatrovníčky nemal žiadnym spôsobom obmedzovaný pohyb a zo strany opatrovníčky a ani najbližšej rodiny nebol nijakým spôsobom kontrolovaný. Zdôrazňujúc tak princíp všeobecnej spravodlivosti súd zvažil všetky súvislosti a pri kolízii základných práv, ako je vlastnícke právo pôvodného vlastníka a vlastnícke právo nového nadobúdateľa na základe jeho dobrej viery dospel k záveru, že žalovaná nadobudla predmetnú nehnuteľnosť v dobrej viere, že túto nadobúda od vlastníka. Z hľadiska poskytnutia ústavno-právnej ochrany je treba postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihliadať na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všetky súvislosti tohto typu, kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastníkom než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nejako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 549/2015 zo 16. 03. 2016). S poukazom na vyššie uvedené súd potom dospel k záveru, že žaloba v o určenie vlastníckeho práva nie je dôvodná s poukazom na princíp všeobecnej spravodlivosti a žalobu ako nedôvodnú zamietol“.

4. Na rozhodnutie o trovách konania okresný súd aplikoval § 255 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pričom plne úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, event., aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu.

6. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a zároveň vady, ktorých následkom je nesprávnosť rozhodnutia, ako aj porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Rozhodnutie prvoinštančného súdu považoval za nezákonné a svojvoľné, ktorým okresný súd porušil všeobecné ústavné princípy, ako aj zásady tým, že spochybnil jeho spôsobilosť na práva a v rozpore s čl. 20 ods. 1 Ústavy SR jeho vlastníckemu právu svojvoľne uprel jeho zákonný obsah a ochranu. Poukázal na duševnú chorobu, tzv. J. H. - H. Q., ktorou trpel v čase prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 04. 03. 2011, ktorou previedol vlastnícke právo v prospech E. H.. Pred podaním žaloby sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia (v čase podania návrhu zo dňa 23. 08. 2011 nariadenie predbežného opatrenia), ktorým by súd obmedzil dispozičné právo E. H., nadobúdateľa nehnuteľností a napriek tomu, že jeho návrhu bolo vyhovené, Okresný úrad, katastrálny odbor v rozpore s obsahom uznesenia č. k. 11C/157/2011 - 16 zo dňa 09. 09. 2011 povolil vklad vlastníckeho práva na základe Zmluvy o prevode bytu uzavretej dňa 26. 08. 2011 medzi predávajúcim E. H. a žalovanou. Následne jeho matka podala dňa 16. 06. 2011 na Okresný súd Zvolen návrh pozbavenie jeho spôsobilosti na právne úkony pre duševnú poruchu, ktorému návrhu bolo vyhovené a rozhodnuté rozsudkom č. k. 5Ps/9/2011 - 81 zo dňa 18. 06. 2012 tak, že bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu a za opatrovníčku mu bola ustanovená L. P.. Pretože v čase uzavretia kúpnej zmluvy s E. H. trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila na právny úkon kúpnej zmluvy neschopným, považoval zmluvu za absolútne neplatnú, a preto sa žalobou na Okresnom súde Zvolen domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej dňa 04. 03. 2011, ktorej žalobe okresný súd vyhovel a rozhodol rozsudkom č. k. 15C/96/2012-158 zo dňa 14. 09. 2014. Poukázal na dokazovanie vykonané v konaní vedenom Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 15C/96/2012, z ktorého vyplýva jeho hospitalizácia v psychiatrickej ambulancii v čase od 26. 11. 2010 až do 04. 12. 2010 a následne od 21. 01. 2011 do 03. 03. 2011, s tým, že dňa 04. 03. 2011 v sprievode matky absolvoval ambulantné psychiatrické vyšetrenie, po ktorom sa odmietol s ňou vrátiť domov. Vzhľadom na skutočnosť, že je psychiatrický pacient a prístup jeho rodiny k možným následkom z toho vyplývajúcich, nebolo možné vidieť nedbalosť, ani nezodpovednosť, pretože bolo prejavom duševnej choroby, s ktorým právny poriadok spája kogentne právne následky a dôsledne poskytuje ochranu dobromyseľným účastníkom občianskoprávných vzťahov. Konštatoval nezákonnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu, pretože mu odoprel právnu subjektivitu. Zásadu právnej istoty a ochrany dobrej viery, o ktorej uplatnenie sa prvoinštančný súd v odôvodnení rozhodnutia opiera, a ktorú výslovne uplatnil v prospech žalovanej nezákonným a protiústavným spôsobom, súčasne neodôvodnenie vo vzťahu k nemu odmietol uplatniť, ako k subjektu absolútneho subjektívneho vlastníckeho práva, ktoré je nesporné. V systéme občianskoprávných vzťahov sa uplatňuje súdom zmienená zásada istoty a stability, ktorej normatívnym vyjadrením sú ustanovenia OZ a Ústavy SR, objektívne vyjadrujúce zásadu nedotknuteľnosti vlastníckeho práva. Jeho vlastnícke právo uzavretím zmluvy o prevode vlastníctva bytu č. XX zo dňa 04. 03. 2011 nezaniklo, pretože nadobúdateľ E. H. nemohol platne a účinne realizovať prostredníctvom kúpnej zmluvy uzavretej medzi ním a žalovanou dňa 26. 08. 2011 obsah vlastníckeho práva na žalovanú. Žalovaná nadobudla nehnuteľnosť do dispozície na základe protiprávneho úkonu, a pretože majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva, okresný súd nemohol pripustiť úvahu o kolízii vlastníckych práv žalovanej a jeho. Poukázal na intabulačný princíp, ktorý sa uplatňuje v slovenskom právnom poriadku pri vecných právach k nehnuteľnostiam, z ktorého vyplýva, že údaje katastra nehnuteľností sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. S poukazom na konanie vedené pod sp. zn. 15C/96/2012 bola právoplatným rozhodnutím súdu správnosť a záväznosť údajov spochybnená a vyvrátená zákonom stanoveným spôsobom. Namietal narušenie zásady právnej istoty rozhodnutím prvoinštančného súdu, ako aj zásadu materiálnej publicity katastra nehnuteľností. Za zmätočné a nezrozumiteľné považoval konštatovanie okresného súdu o nadobudnutí vlastníckeho práva za určitých podmienok, ktoré ak sa bez zavinenia osoby spätne zmenia, nemôže byť tento postihnutý, ako osoby, ktoré nesú zodpovednosť za túto zmenu. Pretože na jeho strane nedošlo k zániku vlastníckeho práva, ani

k jeho opätovnému nadobudnutiu, nemožno konštatovať spätnú zmenu vlastníckeho vzťahu k predmetu vlastníctva - bytu. Žalovaná nadobudla dispozíciu z predmetom vlastníctva v rozpore so zákonom, bez jeho vedomia a vôle, a preto nemožno uvažovať o jej vzťahu k bytu ako o vzťahu vlastníckom. Prvoinštančný súd preto nerozhodoval o kolízii navzájom rovnocenných vlastníckych práv. Poukazoval na spochybenie absolútneho charakteru vlastníckeho práva prvoinštančným súdom, ako základného princípu občianskoprávných vzťahov. Predmetom konania bola ochrana, resp. určenie jeho vlastníckeho práva, ktoré nemožno spochybniť s poukazom na právoplatné rozhodnutie súdu o neplatnosti právneho úkonu, a preto prvoinštančný súd v konaní poskytol ochranu domnelému vlastníckemu právu žalovanej. Pokiaľ žalovaná mala úmysel dlhodobo užívať nehnuteľnosť a užívanie realizovať prostredníctvom finančného ústavu, mala k uzavretiu zmluvy o prevode pristupovať obozretne v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Poukázal na časový úsek piatich kalendárnych mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia kúpnych zmlúv medzi ním a E. H. následným prevodom medzi E. H. a žalovanou.

7. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 379, § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 2 CSP a contrario a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05 <.).

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2 M Cdo 4/2009).

11. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - X izbovému bytu č. XX s príslušenstvom, O. kategórie, na X.poschodí, vo vchode X, bytového domu súpisné č. XXXX, na ulici O., zapísaného na Okresnom úrade Zvolen, katastrálny odbor, kat. úz. W., na LV č. XXXX, postaveného na CKN parceliach č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX z dôvodu, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy s E. H.

(pôvodným žalovaným) trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným, a preto je kúpna zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 13. 12. 2016 pripustil zmenu žaloby v súlade s návrhom žalobcu na zmenu žaloby zo dňa 29. 10. 2012 (viď Zápisnica o pojednávaní zo dňa 13. 12. 2016; č.l.157-162 spisu)

13. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C 96/2012 - 158 zo dňa 04. 09. 2014, právoplatným dňa 23. 10. 2014, bolo rozhodnuté, že kúpna zmluva uzavretá dňa 04. 03. 2011 medzi žalobcom ako predávajúcim a E. H. ako kupujúcim, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť byt č. XX, X - izbový s príslušenstvom, X. kategórie, na X. poschodí, vo vchode X, bytového domu súpisné č. XXXX, na ulici O., zapísaného na katastrálnom úrade T. T., Správa katastra W., kat. úz. W., na L V č. XXXX, postaveného na parceliach č. CKN XXXX/XX, CKN XXXX/XX, CKN XXXX/XX, CKN XXXX/XX, CKN XXXX/XX, CKN XXXX/XX, CKN XXXX/XX, CKN XXXX/XX. v spoluvlastníckom podiely I/I - ina k celku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Pri rozhodovaní vychádzal z výsledkov dokazovania a dospel k záveru, že v čase podpísania kúpnej zmluvy trpel žalobca takou duševnou poruchou, ktorá ho robila neschopným na tento právny úkon.

14. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. z 27. februára 2013 sp. zn. 6 Cdo 71/2011 uviedol: „Ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3314/11 z 2. októbra 2012). Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí“.

15. Ak bol správou katastra povolený vklad vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej zmluvy, je teda reálne daný len modus, avšak jasne chýba titulus, teda platne uzavretá zmluva. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu takto nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám (uznesenie Ústavného súdu SR z 10. februára 2010, sp. zn. I. ÚS 50/2010-11.)

16. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nesprávne vec posúdil, keď konštatoval, že v pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože nie je schopný sa dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom konaní. Ochranu vlastníka možno prelomiť ochranou dobrej viery len výnimočne. Súd prvej inštancie neprihliadol na skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C 96/2012 - 158 zo dňa 04. 09. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23. 10. 2014, bolo rozhodnuté o neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej dňa 04. 03. 2011 medzi žalobcom ako predávajúcim a E. H. ako kupujúcim, predmetom ktorej bola sporná nehnuteľnosť byt č. XX, z dôvodu duševnej poruchy žalobcu. Odvolací súd poukazuje na krátke časové súvislosti v súvislosti s konaním o pozbavenie nespôsobilosti na právne úkony žalobcu ako aj konanie vo veci neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi nesvojprávnym žalobcom a nadobúdateľom E. H.. Na všetky tieto okolnosti súd prvej inštancie neprihliadol a nesprávne uzavrel, že žalovaná požíva ochranu vlastníckeho práva z titulu dobrej viery.

17. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zmenu (§ 388 CSP).

18. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby s prihliadnutím na konanie vedené pod sp. zn. 15C 96/2012, ako aj konanie sp. zn. 5Ps/9/2011, ktorý spis pripojí a oboznámi sa s jeho obsahom. Následne opätovne posúdi dôvodnosť žaloby.

19. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

20. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).